

[Annelise Gottfredsen]

Skriftlig begrundelse

Ved et officielt besøg i København har den irakiske udenrigsminister ifølge dagspressen oplyst, at Irak »ikke vil have noget at gøre med foretagender, der beskæftiger eller gør forretninger med sionister« (Berlingske Tidende den 18. april). På tilsvarende vis har Iraks ambassadør i Finland ifølge oplysninger til dagspressen bedt en lang række firmaer svare på, »om noget medlem af bestyrelsen er jøde eller sionist«. Dette beviser klart, at der må forudses opstillet politiske betingelser i forbindelse med bl. a. oliehandler. Fremkommer sådanne helt uacceptable krav efterfølgende, vil det alvorligt kunne true forsyningssikkerheden.

Energiministeren (Poul Nielson):

Jeg må svare, at der ikke i forbindelse med den danske regerings hidtidige kontakter med olieproducerende lande er formuleret betingelser for salg af råolie til Danmark. For så vidt angår specielt Irak finder jeg det rimeligt også at forhandle om oliehandel derfra. Den irakiske regering har tidligere udtalt interesse for at sælge olie til Danmark, bl. a. med henblik på at opnå en bedre balance i samhandelen mellem de to lande.

I næste måned rejser jeg på officielt besøg til Irak og forventer dér at fortsætte de drøftelser, der blev indledt under den irakiske udenrigsministers besøg her i Danmark om køb af olie. Eventuelle politiske betingelser, som berører vor udenrigspolitiske handlefrihed, har regeringen ikke planer om at gå ind på i forbindelse med oliehandel.

Annelise Gottfredsen (KF):

Tak for redegørelsen. Jeg er nu ikke så beroliget som ministeren. Ministeren har nu sluttet sin første kontrakt med et OPEC-land, og vi vil selvfølgelig alle sammen inderligt håbe, at vi får denne olie godt i hus. Men selv om vi finder, at det til en vis grad kan være rimeligt, at en mindre del af vor olieforsyning tilvejebringes ved statshandel – som hovedregel må jeg nu nok sige, at jeg tror, en professionel købmand har mere øvelse, med al respekt for ministeren – må vi nære bekymring over regeringens ønsker om at optrappe denne statshandel. Garantibevillingen dækker jo til køb af henvend 20 pct. af det danske olieforbrug, og ministeren påtæn-

ker nu, som der er redegjort for, at drage ud på sin rejsevirksomhed igen.

Den forsyningssikkerhed, som skulle begrunde disse statshandler, er jeg alvorligt bange for kommer i fare ved denne større afhængighed af de arabiske lande. Ministeren har talt om en klokkeren kontrakt uden politiske betingelser. Vi kender ikke denne kontrakt, ej heller ved vi, i hvilket omfang sælger har ret til at fortolke købers adfærd som misligholdelse med ret til øjeblikkelig ophævelse af kontrakten. Men at der er fare for politiske betingelser og politisk pression, er jo ikke ren fantasi. Irak har således ifølge dagspressen oplyst ikke at ville have noget at gøre med foretagender, der beskæftiger eller gør forretninger med sionister, og ambassadøren i Finland har også ifølge oplysninger i dagspressen bedt en lang række firmaer svare på, om noget medlem af bestyrelsen er jøde eller sionist. Italien er blevet boykottet af Saudi-Arabien, som har standset leveringen af en oliemængde, der nærmer sig hele det danske olieforbrug, og dér var faktisk også tale om en klokkeren kontrakt.

Blot nogle få procents mangel giver Danmark alvorlige vanskeligheder. De aftaler, Danmark har indgået om udveksling af olie i krisesituationer gennem Det Internationale Energi Agentur, hviler hovedsagelig på handel med olieselskaberne, og en overgang til statshandel vil gøre dette system væsentlig stivere og muligheden for politisk pression større.

Jeg vil derfor spørge ministeren: hvilke forudgående garantier har ministeren i denne nye situation skaffet for at sikre Danmark i tilfælde af brud på kontrakter, der er indgået med et eller flere OPEC-lande?

Energiministeren (Poul Nielson):

Først om bemærkningen om købmandskabets grad af professionalisme. Det, der er det reelt afgørende i sagen, er sælgerens beslutning om, hvilke købmænd der kan komme med. Det er det, der er baggrunden, og det er derfor ikke sådan noget særligt mirakel skabt af energiministeriet, at vi har kunnet købe på disse vilkår. Det er simpelt hen en tilpasning til den faktiske udvikling, der er i præferencerne hos dem, der sælger olien, og hvis ikke vi gjorde dette, snød vi os selv.